

не мають шансу на успіх.

“Сьогоденність” законів та підзаконних актів, необхідність постійного внесення в них змін та доповнень, їх неузгодженість з прийнятими актами вимагає формування правової політики з далекоглядними цілями, які б узгоджувалися з галузевими політиками (кримінальної, адміністративної тощо). Важливим кроком до вирішення цих завдань може бути законодавче визнання кримінальних (підсудних) проступків та віднесення до них певних порушень правил дорожнього руху. Саме держава несе відповідальність за формування стратегії протидії правопорушенням, системі заходів та засобів вирішення цих проблем.

Література

1. Виконавча влада і адміністративне право/ За заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К.: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. – 668 с.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» від 19 липня 2015 року № 596-VIII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2015. – № 39. – Ст.372.
3. Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції» від 7 липня 2016 року № 1446-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 33, ст.565.

Кобзар Олександр Федорович,
доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В умовах євроінтеграційних та глобалізаційних перетворень, які відбуваються сьогодні в Україні, перед правоохоронними органами постає ряд важливих завдань, серед яких першочергового значення набувають забезпечення реалізації людиною та громадянином своїх невід'ємних прав і свобод, гарантованих Конституцією, підтримання публічної безпеки і правопорядку.

Національна поліція України – досить молода структура, яка перебуває в процесі свого становлення, адже сьогодні в Україні триває реформування правоохоронної системи. Основною метою реформування правоохоронних органів в Україні є підвищення ефективності їх діяльності, перехід на якісно новий рівень, який враховує інтереси суспільства та держави. У зв'язку з цим, під час здійснення поліцейської діяльності повинні обов'язково врахо-

уватися основні принципи (засади) діяльності поліції, які закріплені в чинному законодавстві.

Багатопланова правоохоронна діяльність із забезпечення виконання значного обсягу роботи, яка пов'язана з охороною, захистом і виконанням функцій, покладених на поліцію зокрема, будується на основі принципів [2, с. 264]. Принцип є однією з основних категорій, яка використовується для характеристики діяльності у будь-якій сфері. Не є виключенням і сфера діяльності поліції.

Відповідно до Розділу II Закону України «Про Національну поліцію», поліцейські під час здійснення своєї діяльності повинні неухильно дотримуватися принципів верховенства права, дотримання прав і свобод людини, законності, відкритості та прозорості, політичної нейтральності, взаємодії з населенням на засадах партнерства та безперервності [3, ст. ст. 6-12].

Внаслідок реформування системи МВС України поліція повинна стати якісно новим органом, основною метою якого є захист прав і свобод громадян, правопорядку та законності. Поліцейський, керуючись у своїй діяльності основними засадами правоохоронної діяльності, не повинен асоціюватися у громадян з представником карального апарату. Виконуючи у суспільстві сервісну функцію поліція повинна сприймати громадян як клієнтів і партнерів, водночас працівник поліції повинен асоціюватись у громадянина з помічником і захисником [6, с. 11].

Під час виконання своїх професійних обов'язків поліцейські змушені піддавати правомірному обмеженню окремі особисті права і свободи людини і громадянина. Проте, не повинно бути жодного втручання з боку державних органів у користування цим правом, за винятком втручання, передбаченого законом, та необхідності у демократичному суспільстві в інтересах державної та суспільної безпеки чи економічного добробуту країни, для охорони здоров'я чи моралі населення або захисту прав та свобод інших осіб [7, ст. 15].

Створення системи соціального партнерства між Національною поліцією та громадськістю передбачає функціонування органів поліції на засадах відкритості та прозорості. Поліція забезпечує постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність у сфері охорони та захисту прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку [3, ст. 9]. Законодавче закріплення цього принципу в Законі стало важливою гарантією відкритості та прозорості діяльності поліції, які в свою чергу є основними складовими механізми становлення інституту демократії.

Оскільки, відкритість та прозорість є стратегічним елементом формування якісної взаємодії між громадськістю та Національною поліцією, принциповим питанням у контексті тлумачення ст. 9 Закону є чітке розуміння понять «відкритості» та «прозорості». Міжнародний досвід свідчить, що відкритість держави передбачає прозорість функціонування поліції, можливість суспільства контролювати виконання нею важливих рішень. Відкритість дія-

льності Національної поліції дозволяє громадянам отримати адекватне уявлення та сформувані критичне судження про її функціонування на засадах демократичності. Прозорість діяльності передбачає можливість взаємодії громадян, їхніх об'єднань, юридичних осіб з поліцією при реалізації державної політики, впливу на рішення та діяльність цих органів, доступ до повної, об'єктивної, достовірної інформації про їх діяльність.

Політична нейтральність поліцейських є необхідною передумовою для гарантування того, що громадяни незалежно від їх політичних поглядів та переконань отримують якісні поліцейські послуги. Політизація Національної поліції перешкоджає створенню високопрофесійного кадрового потенціалу.

Отже, діяльність поліції має велике значення не лише для суспільства вцілому, а й для окремої людини зокрема, адже впевненість у власній безпеці та відчуття захищеності з боку органів державної влади, є головною вимогою, яку висуває сучасне суспільство до держави.

Реформування правоохоронних органів Україні є невід'ємною частиною демократизації суспільного життя та побудови правової держави, а тому дотримання та реалізація основних засад правоохоронної діяльності Національною поліцією України, закріплених у розділі II Закону України «Про Національну поліцію», прискорить процес формування та ефективного функціонування інституту поліції в Україні, відповідно до міжнародних стандартів забезпечення прав і свобод у різних сферах життєдіяльності людини.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Юзікова Н. С. Судові та правоохоронні органи України : [підручник] / Н. С. Юзікова. – 4-те вид., перероб. і допов. – К.: Істина, 2006. – 320 с.
3. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 58-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – ст. 379.
4. Шилінгов В. С. Верховенство права – основоположний принцип правової системи демократичного суспільства / В. С. Шилінгов // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 2. – С. 26-29.
5. Колодій А. М. Принципи права України : монографія / А. М. Колодій. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.
6. Кривицький Ю. Верховенство права як принцип діяльності міліції: перспективи закріплення та реалізації в умовах реформування МВС України / Ю. Кривицький // Юридична Україна. – 2013. – № 8. – С. 8-13.
7. Декларація про поліцію : резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи № 690 (1979) від 8 травня 1979 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_803.